

EL FUTBOL DINS LA SOCIETAT

Introducció

L'esport és una activitat amb molts anys d'antiguetat. A part d'èsser una bona manera per mantenir-nos sans i en forma, l'esport pot esdevenir una font d'interés per ser utilitzat en l'educació o, també, per evair-nos de la rutina diària.

És clar que l'esport està totalment condicionat per la societat, contínuament hi ha canvis en les normes esportives per fer-les, si més no, més semblants a les regles i normes de la societat. Per tant, el futbol també és un estri de sociabilització

El futbol és un esport que s'ha anat consolidant com l'esport rei, durant tot el segle XX. La nova era dels jocs olímpics ha contribuït a fer del futbol, i de tots els esports en general, un esport de masses que pot fer disfrutar a moltes persones, a qualsevol país i sota qualsevol situació.

Hi ha molts esports, i a cada un d'ells podem observar els mateixos valors: competitivitat, duresa, sacrifici, dedicació, esforç, superació, etc... Per això m'he volgut centrar en l'estudi de: com l'esport repercuteix a la vida de les persones, i com repercuteix en la societat a través de l'esport més internacional, el Futbol.

Com a invent esportiu clarament europeu, el futbol, presenta unes característiques molt similars a la societat que l'ha creat, la societat europea.

Política

Ara més que mai, la globalització europea va encaminada cap a la unió tant política, econòmica com social de l'Europa.

La globalització mundial, l'avanç de les telecomunicacions fan que tothom pogui veure el que passa a l'altre part del món.

Si el futbol ha triomfat com esport col·lectiu a tot el món, ha estat perquè Europa també ho ha fet. Europa com a superpotència econòmica té molta presència a païssos poc i molt desenvolupats. Els valors europeus contínuament estan viatjant amb el comerç i la tecnologia. El mateix passa amb el futbol, contínuament es creen normes noves que s'apliquen sense cap problema a tot el món ja que el futbol que es practica a tot arreu és únic.

Europa guanya en aquest aspecte a EE.UU., el futbol ha estat més acceptat que altres esports americans com el bàsquet, el beisball o el futbol americà, posiblement per la facilitat que té aquest per ser practicat.

Per tant la cultura europea ha deixat la seva empremta a molts païssos. Cadas país manté una la seva cultura, però ja no és tant pura degut a l'invasió cultural americana i europea.

Aquest intercanvi cultural del que estem parlant, dona lloc als enfrontaments esportius internacionals. Aquesta lluita esportiva entre combinats nacionals el que conté, és la búsqueda del millor equip, i això és recompensat amb un reconeixement mundial. Per aquest motiu molts païssos, pel seu afany de destacar esportivament en alguna disciplina, destinen una gran quantitat de diners a la pràctica de l'esport, depenent de les seves possibilitats econòmiques i dels seus objectius polítics. Creen instal·lacions esportives, intenten potenciar l'esport base per aconseguir jugadors d'alt nivell, per que en un futur puguin representar el seu país el millor possible. Aquesta potenciació de la pràctica d'esport també va destinat a tenir a la gent, sobretot jove, ocupats

en alguna cosa. S'intenta omplir les hores d'esbarjo que existeixen al dia i, què millor que la pràctica d'esport per tenir a les persones ocupades i exercitades.

Gairebé tots els països de l'Europa i molts països del món, tant se val el programa polític que segueixin han anat creant, amb el pas dels anys, organismes esportius, ministeris, organitzacions, federacions (tant nacionals com internacionals), per tal que d'unificar i legislar l'esport. Aquestes organitzacions són presidides com si d'un govern es tractés, amb les seves eleccions, els seus candidats, els seus presidents, vicepresidents; a semblança d'un país i una societat democràtica. Aquest és el cas d'organismes futbolístics com la U.E.F.A. o la F.I.F.A.

La professionalitat de l'esport és necessària després de veure com el món ha anat canviant fins convertir un simple joc, en un negoci de gran quantitat d'inversions i, sobretot, en un fenomen econòmic-social.

Les persones normalment solem sentir-nos més identificats amb l'equip del nostre poble, ciutat o capital. Compartim interessos, simpaties i objectius que fan que ens simpatitzi i fa sentir-nos orgullosos del nostre equip. Compartim vivències amb la gent del mateix equip. Però quan una persona és d'un equip diferent de la seva ciutat, província o comunitat, podem pensar que aquesta persona ha pogut estar influenciada per una altra persona molt propera com: el seu pare, el seu cosí, els amics; i que aquestes persones probablement procedeixen d'un altre lloc, d'aquí la simpatia cap a aquest equip.

Un tema problemàtic que existeix a Espanya i a molts països on l'esport és un element bàsic de la societat, és que molts cops l'esport (sobretot el futbol), és utilitzat com a instrument polític sobretot pels mitjans de comunicació més importants del país. No és res de nou veure a un dirigent polític assegut en el palc d'un equip de futbol, i que això sigui utilitzat per barrejar aspectes personals o burocràtics amb aspectes polítics.

Aquest tema és delicat però important. A Espanya hi ha unes comunitats autonòmiques, cadascuna amb uns interessos diferents. El futbol s'ha politicitzat en el moment en que es parla més d'assumptes econòmics i polítics. El futbol deixa de ser un veritable joc esportiu i és converteix en negoci i en instrument desestabilitzador.

A la premsa esportiva es parla de temes que no tenen relació amb l'esport. El que un equip sigui de la capital, i un altre sigui de la província, és utilitzat com a excusa per identificar-lo amb un partit polític determinat.

Si un equip és d'una ciutat i un altre equip és de la capital, és normal que les institucions de les respectives ciutats es vegin identificades amb l'equip de la seva zona geogràfica. Però això no vol dir que l'equip de la capital sigui afavorit per l'estat central, ni que l'equip de la ciutat sigui un equip nacionalista independentista (idees portades a l'extrem), perquè el partit polític que té majoria a la seva comunitat sigui de caire nacionalista. Això el que vol dir és, que les persones que conformen els partits polítics són persones abans que polítics, i que han tingut una infància, unes influències que li han marcat (com a qualsevol persona) alhora de ser simpatitzant d'un equip o altre.

Ens podem preguntar d'on venen els conflictes esportius entre equips de futbol, i podem observar com sota d'aquests conflictes, que en un principi semblen esportius, el que de veritat predomina són interessos d'altres tipus com polítics, econòmics o socials. Aquests conflictes, probablement molt llunyans històricament, ens deixen un concepte del futbol erroni, que portat a l'extrem es converteix en tràgic i violent.

Societat

Podríem imaginar el nostre món sense futbol? Està clar que hi ha gent que respondria molt clarament amb un Sí. Però també hi ha molta gent que respondria amb un No. Ja hem vist la importància que té el futbol a l'àmbit polític i econòmic, però on de veritat és important és a l'àmbit social.

El futbol és un fenomen social i mundial. Gent de diferents països podrien parlar de futbol, de jugadors, d'equips, etc. Aquest esport s'ha convertit en part de la nostra vida, tan si ens agrada com si no ens agrada.

Si algun cop ens hem fixat la quantitat de vegades que podem veure els resums de futbol per la televisió, ràdio, premsa (tant esportiva com no), i d'altres medis, podem observar que difícilment hi ha dia que no escoltem res d'aquest esport. Contínuament ens bombardejan amb informació futbolística que inconscientment escoltem i ens empasem. Per aquesta raó no podem negar la presència del futbol a la nostra vida i a la nostra societat.

Si anèssim preguntant a les persones de quí equip són, segur que la majoria es veurien identificades amb algun equip o altre, li agradi o no el futbol. Segurament la majoria es sentiria identificada amb l'equip del seu poble, barri o ciutat, ja que és l'equip més pròxim i amb el que se sent més involucrat.

El futbol és més que un esport, és una distracció, és una forma d'expressió, de viure i compartir experiències amb la gent.

Quan escoltem que els camps de futbol s'omplen, que la gent crida, el públic s'enfada amb l'àrbitre o amb el seu equip; el que estàn expressant és un sentiment comú, el sentiment dels seguidors, la veu del soci.

La gent acudeix a l'estadi sobretot, per veure un bon partit de futbol, però també per trobar-se amb gent que desitja el mateix que tú, que sent i expressa el mateix. Aquest sentiment comú és el que fa que la gent es vegi identificada amb un equip, amb un poble i en definitiva amb un club social, que et defineix i t'encasella.

Quan la gent va al camp i critica o apludeix els jugadors, molts cops aquest enfat o aquesta simpatia el que de veritat està expressant és com se sent la persona. Expressa els seus sentiments mitjançant la crítica o la valoració depenent del seu estat d'ànim, si està content veurà lo bo, i si està empenyat, sols veurà lo negatiu i lo dolent.

Però a part de veure futbol, hi ha molta gent que també el practica. Per aquesta gent, com tots els esports, es pot prendre el futbol com a una distracció o una forma per mantenir-se en forma i fer esport, o s'ho pot prendre com un objectiu professional.

Les persones que juguen a futbol a lligues amateurs o regionals el que fan és fixar-se en jugadors professionals i d'alt nivell, converteixen aquests jugadors en un exemple a seguir. Els jugadors professionals són tractats com a ídols de la societat. Són col·locats en els esglaons més alts de la societat, i deixen de ser jugadors de futbol per convertir-se'n en part de la nostra vida.

Ja no sols els veiem jugant, sinó que els veiem als anuncis, als debats, a la ràdio, parlant de futbol o de qualsevol tema. La mateixa societat els ha convertit en persones ideals que marquen un estil, tot, degut al nivell de vida que porten, als contractes mil·lionaris, que és el somni de moltes persones.

Però a part d'aquests aspectes, el futbol és capaç de molt més. És capaç de concentrar molta gent, és capaç de moure molts diners, capaç d'enfrentar a persones i també capaç d'unir-les. La societat ha anat donant mica en mica poder, al futbol. Un poder que passa fronteres i que arriba a xifres inimaginables.

El futbol és perillós en aquest aspecte. En el moment en que els enfrontaments van més enllà de l'esportiu, la gent es pot confondre i anar al camp de futbol com si d'una Guerra Santa es tractés. Aleshores no es disfruta d'aquest gran circ, llavors es pateix. Els casos més desagradables que ens ha deixat el futbol els tenim ben a prop. Seguidors d'un equip que moren a mans de seguidors de l'equip contrari. Gent que entén el futbol no com un esport sinó com una lluita social, on l'altre equip normalment és culpable de les derrotes personals.

La cara bona d'aquesta moneda, també la podem veure a diari. Gent disfrutant d'un diumenge de futbol amb

els amics o la família, pot fer d'un partit una experiència inolvidable. No sols això, quan un juga a futbol amb els seus companys i amics, disfruta d'aquell moment, i independentment del resultat, sempre guanyes, ja que estàs compartint uns moments únics i especials.

Tant se val la teva cultura, religió o país de procedència, el futbol ha demostrat que pot unir persones molt diferents. Si observem als equips de futbol, podem veure com hi ha una barreja de gent de diferents religions, diferents cultures, diferents races.

Un exemple clar és la selecció de França, on hi ha gent de procedència diversa. Gent de religió catòlica fins a gent de religió budista, passant per la musulmana. També estàn representades gent de diferents races. Hi ha majoria d'origen europeu, però també hi ha gent d'origen africà, asiàtica i fins hispana. Tots junts representen un mateix país.

La igualtat dins la diversitat, ha fet que França tingui els seus fruits amb la consecució de la l'Eurocopa i la Copa del Món, màxims exponents futbolístics. Aquesta és una mostra del poder que té el futbol, capaç d'unir gent de totes les parts del nostre planeta.

Educació

El futbol, no ens podem oblidar que és un esport que el practiquen molts nens. Per aquests nens el futbol forma part de la seva vida, és simplement un joc capaç d'unir-los en grups, i fer-los compartir vivències.

La pràctica de l'esport, i sobretot dels esports en equip, fan que el nen convisqui amb altres nens de la seva edat, crea un ambient d'amistat. Aquest ambient és creat amb les contínues vivències i experiències; les derrotes, les victòries són compreses com anècdotes, com a experiències que els han fet confiar en el company i que ha creat una relació d'amistat amb uns més que en altres.

Aquesta amistat s'ha creat per fer un treball en grup, amb resultats diversos però amb un objectiu únic, que és el bé comú. Aquesta amistat serà, possiblement, més arraigada que la que podrà adquirir a l'escola, ja que cadascú dels nens hi són allà perquè volen jugar a futbol, perquè volen guanyar junts i perquè han de perdre junts, ja que són un equip i això ajuda a acceptar més bé les derrotes i ajuda a celebrar, encara millor, les victòries.

La família

Els pares molts cops actuen de manera poc constructiva en el desenvolupament del nen. Hi ha pares que volen que el seu fill sigui el millor; pensen que això li proporcionarà un reconeixement social, una recompensa econòmica, i segons ells, la felicitat.

Els pares d'aquests nens només veuen aquest objectiu econòmic, com si els diners portéssin el nen a la felicitat. La felicitat és un valor molt apreciat, tots d'una forma o una altra perseguim aquest objectiu, però no ens adonem que pot estar en allò més simple. En el cas dels nens en el simple joc i estar amb els amics.

Els educadors

A la vida del nen poden passar diversos entrenadors. Aquests són els encarregats d'educar als nens tant futbolísticament com personalment, ja que el futbol a part de ser un esport, també és disciplina, treball, sacrifici, diversió, compromís amb el grup, amistat, etc...

Depenent de la persona que ha d'educar als nens, depenent de l'entrenador, aquests valors es poden prendre per un costat o per altre. El correcte és prendre aquests valors pel costat esportiu, el simple joc. Si els entrenadors prenen pel costat competitiu, poden acabar amb el joc i l'esport, i en aquest cas acabaran amb la

diversió del nen. El nen agafarà el futbol com una altra rutina i acabarà optant per abandonar allò que tant li agradava, s'adonarà que allò que ell creia que era el futbol, no és més que allò que li han volgut transmetre.

Quan un nen fracasa a nivell esportiu i abandona la pràctica de l'esport pot ser per dues raons: perquè veritablement s'ha adonat que aquell joc no li agrada o no li proporciona res de nou, en aquest cas és lliure de percebre el que els seus sentiments expressen, o perquè s'ha topat amb una sèrie d'entrenadors que li han donat una visió del futbol, i de l'esport en general, errònia.

El col·lectiu. La disciplina

La disciplina de la que he tractat fins ara, i que és bàsica pels interessos del col·lectiu, no és la mateixa que es podria practicar a l'exèrcit (on els valors de la persona cauen estrepitosament sota mínims) o la disciplina que pot haver en una treball (on has de fer el que et diu el teu cap), sinó que és una disciplina que mira cap als interessos de la persona i del grup. Una disciplina que conté les normes perquè el grup vagi endavant, perquè sense cap norma seria un caos i cadascú tiraria cap el costat.

Per tant la disciplina esportiva, sobretot en grup, uneix a les persones i compromet als individus a treballar en grup. Aquest fet, serà la base futura alhora de treballar, ja que la societat actual es basa en el treball col·lectiu.

En un esport individual, com pot ser el tenis, la disciplina és la que un es vol imposar. En aquest cas és la persona la que s'imposa a ella mateixa, s'exigeix més o menys, depenent de la seva voluntat i de l'objectiu que volgui aconseguir.

A l'esport col·lectiu la persona també es pot exigir més o menys, però l'interès que predomina és el col·lectiu. Perquè aquest funcioni, s'ha de tenir en compte totes les persones que el formen, ja que la força del grup és la força conjunta de tots els integrants de l'equip.

Si hi ha alguns integrants que tenen problemes personals o estan en contra de l'entrenador, el grup anirà per interessos personals més que per interessos col·lectius.

L'encarregat de vigilar i controlar que ningú se'n passi per alt les normes, és l'entrenador, però mai ha de prendre el paper de sargent d'instrucció o d'encarregat del torn de nit, sinó com a entrenador que els ajuda en els problemes que puguin tenir físics, esportius o personals, però que decideix arbitràriament qui juga i qui no. De vegades és necessari que els nens sapigan que no sempre es pot fer el que un vol, i que moltes vegades hi ha una persona per sobre que és qui mana, això no vol dir que sigui superior. En l'esport també passa això, els entrenadors tenen el poder de dir qui juga i qui no, ja que si no fos així, tothom voldria jugar, tothom pensaria personalment i sols l'entrenador és capaç de pensar arbitràriament en l'equip.

Els esports en equip com és el futbol, ajuden que el nen es sociabilitzi amb la gent, ajuda a que s'obri amb els altres, i a conèixer gent nova. Un nen tancat dins un equip, no trigarà a parlar amb els altres i en sociabilitzar-se, ja que la relació forçosa que hi ha entre els integrants de l'equip obliga a la comunicació.

Conclusió

Em considero una persona futbolera, potser perquè des de ben petit he jugat a futbol. A través de les meves experiències en aquest esport i observant la realitat que m'envolta, he pogut desenvolupar aquest tema que tant senzill pot arribar a semblar, però que conté cognotacions delicades i profundes. L'enfoc que en tot moment he volgut donar-li al tema, més que el futbol com esport col·lectiu, ha estat de: el futbol com a realitat social. El futbol ha traspassat barreres que cap esport havia aconseguit. Aquest esport no ha esdevingut l'esport rei com si d'un bolet es tractés, sinó que ha estat gràcies a una superpotència, com és la Gran Bretanya, que l'ha extès arreu del món.

Sense ànims de caure en un profund sentimentalisme futbolístic, he intentat reflexar la societat contemporànea através d'un fenomen que és, producte d'aquesta societat. Si el futbol ha triomfat, és perquè és l'esport que més reflexa la societat.

ÍNDIX

INTRODUCCIÓ.....	pàg 1
POLÍTICA.....	pàg 1,2,3
SOCIETAT.....	pàg 3,4,5
EDUCACIÓ.....	pàg 5,6,7
–La família.....	pàg 5
–Els educadors.....	pàg 6
–El col·lectiu. La disciplina.....	pàg 6
CONCLUSIÓ.....	pàg 7

EL FUTBOL DINS

LA SOCIETAT

BIBLIOGRAFIA

–BETANCOR,M.A.;VILANOUC. (1995): *Historia de la educación física y el deporte a través de los textos*. Barcelona. PPU.

–ELIAS I JUNCOSA, JOSEP. Any II, vol.I, núm.I, octubre de 1916: *Pedagogia Esportiva. Quaderns d'estudi*.

–Revista Tàndem. *Didàctica de la educación física*. N°1. Octubre 2000